

Gode råd om læsning i 3. klasse på Løjtegårdsskolen

Udarbejdet af læsevejlederne september 2014.

Kære forælder.

Dit barn er på nuværende tidspunkt sikkert rigtig dygtig til at læse. De første skoleår er du af dit barns lærere blevet opfordret til sammen med dit barn at læse 20 minutter hver dag, og du har oplevet, hvordan dit barn har været igennem en udvikling, hvor det først skulle lære de enkelte bogstaver og deres lyde og derefter sætte dem sammen. Du har sikkert sammen med dit barn været stolt og glad over først at kunne læse enkelte ord og nu kunne læse forholdsvis tykke bøger. Næsten alle vores elever er her i starten af 3. klasse blevet, det vi i fagsproget kalder dygtige afkodere, – de kan læse stort set alle ord, de møder.

Måske tænker du derfor: "Nu kan mit barn læse, og derfor behøver jeg ikke interessere mig og involvere mig mere i det."

Men læsning er ikke kun et spørgsmål om at kunne afkode en tekst. God læseforståelse, som er det vi arbejder for, at alle elever opnår på Løjtegårdsskolen, er både afhængigt af, at dit barn kan afkode en tekst og forstå og bruge det, han læser. God læseforståelse er at kunne sammenholde det man ved og forstår i forvejen med det nye, man møder i teksten. Altså at man kan læse sig til ny viden og bruge læsning til at dygtiggøre sig på alle skolens øvrige fagområder. Derfor er dit barn stadig kun i begyndelsen af den proces, der i sidste ende skal ende med, at han er en rigtig dygtig læser, og derfor er det rigtig vigtigt, at du som forælder stadig interesserer dig for og involverer dig i dit barns daglige læsning.

Der er efterhånden lavet megen forskning, der tydeligt viser, at chancen for, at en elev klarer sig godt i alle skolens fag, er mange gange større, hvis barnet er en god læser.

Denne pjece er tænkt som en hjælp og vejledning til, hvordan du som forælder bedst kan støtte dit barn i forhold til hans videre læseudvikling. Hvis du oplever, at dit barn er udfordret i forhold til læsning, eller du har brug for mere vejledning om, hvordan du bedst støtter dit barn i forhold til læsning, er du altid meget velkommen til både at kontakte dit barns lærer og / eller læsevejlederne.

Vær med til at udvikle og udvide dit barns ordforråd.

Et stort og veludviklet ordforråd er en afgørende faktor i forhold til at være en god læser. Som forælder kan du styrke og træne dit barns ordforråd på følgende måder:

- Tal meget med dit barn. Husk at tale med nogen indebærer, at man har tid til at lytte, og at den man taler med ikke kun lytter til dig.
- Brug bevidst ord, som du ikke tror, dit barn kender en gang i mellem og forklar, hvad de betyder. F.eks: "Var det en *positiv* oplevelse at være på tur med klassen i dag?"
- Opfordr dit barn til at spørge dig om betydningen af ord, han ikke kender.
- Lad dit barn se dansk TV – og se nogle gange med og tal om det, I hører. DR's Ultra kanal, hvor der bl.a. sendes nyheder for børn, kan varmt anbefales.
- Læs med dit barn – og stop af og til ved ord, du tror, dit barn ikke kender og spørg, hvad det betyder? Vi tror som voksne, at børn kender og er sikre på langt flere dagligdags ord, end det ofte er tilfældet.
- Tal med dit barn om de aktiviteter, I laver. Hvis I f.eks. laver mad så tal om, hvad forskellen er på en pande, en gryde og en kasserolle. Hvis I går tur i skoven så vis, hvad en træstub eller løv er for noget osv..
- Skaf dit barn tid til at kunne læse selv hjemme. Mange børn har meget travlt. De går til sport, har legeaftaler, bruger tid på pc'ere og tablets og skal ofte deltage i familiens mange gøremål. Hjælp dit barn med at finde tidspunkter i løbet af en uge, hvor der er tid til at læse. Forskning har dokumenteret, at læsning er en af de aktiviteter, der bedst øger børns ordforråd.

Bevar læselysten.

Undersøgelser har vist, at mange elever – særligt drenge – mister lysten til at læse mellem 3. og 6. klasse. Skolen har selvfølgelig en stor opgave her, men som forælder kan du være med til at fastholde og styrke dit barns læselyst på følgende måder:

- Læs stadig højt for dit barn. Sørg for at det er hyggeligt, og gør det til en dejlig oplevelse at læse. Put f.eks. i sofaen og sørg for, at I ikke bliver afbrudt.
- Interesser dig for og hjælp med at vælge bøger, der interesserer dit barn. Gå på biblioteket sammen engang i mellem. Få hjælp fra bibliotekarerne til at finde bøger om lige præcis det, der interesserer dit barn. Der findes rigtig mange gode børnebøger.
- Hjælp dit barn med, at de bøger han læser, ikke er for svære. Dit barn og du skal altid vide, hvilket lix-tal, der aktuelt svarer til dit barns læseniveau. Spørg dit barns lærer om hans lix-tal, hvis du ikke allerede kender det.
- Hør stadig dit barn læse højt for dig flere gange om ugen.

Gode råd når dit barn læser højt for dig.

- **Før I læser:**

Se og læs på bogens forside og bagside. Tal om hvad bogen mon handler om? Vær sikker på dit barn forstår bogens titel. Er det f.eks. "Konen i muddergrøften" er det godt at vide, hvad en muddergrøft er, inden I går i gang med at læse. Foregår bogen i gamle dage? Handler den om noget, der kan ske i virkeligheden, eller er det f.eks. et eventyr? Tal også om, om I har læst andre bøger, der handler om det samme.

Det gør det nemmere for dit barn at læse en tekst, hvis han har nogle forestillinger eller har gjort sig nogle tanker om, hvad der venter. Det vi også kalder forforståelse.

- **Under læsningen:**

Tal om det I læser undervejs. Stop op og spørg ind til, hvorfor personerne gør eller siger det, de gør? Stop ved et afsnit eller et kapitel og spørg dit barn om, hvad han nu tror, der vil ske? Afbryd ikke dit barn i læsningen, hvis han læser forkert, medmindre det ødelægger forståelsen, men spørg når I når til et afsnit om, hvad "svære ord" betyder. Lad dit barn tale om billeder eller handlingen i bogen, hvis han har lyst.

- **Efter læsningen:**

Tal om det I har læst. Sammenlign det læste med noget I tidligere har læst eller oplevet. Lad engang i mellem dit barn genfortælle det, I har læst. Husk at rose og opmuntre. Gør det gerne tydeligt og synligt for dit barn, at nu har han læst en bog på mange sider eller på højere linier end tidligere.

Vejledning om lix-tal.

Hvad er lix-tal?

Lix er en forkortelse for læsbarhedsindeks. Det er et mål for, hvor let teksten er at læse. Man regner lix-tallet ud ved at tage udgangspunkt i antallet af lange ord (over seks bogstaver) og længden af sætningerne (antal ord imellem hvert punktum.)

Lix-tallet tager ikke højde for, om sætningerne er snørklet opbygget, om der er mange svære og ukendte ord, eller om der er billeder eller anden layout, der kan støtte forståelsen af teksten.

Lix-tallet er derfor altid kun vejledende for, hvor svær en tekst er, men det er et rigtig godt og simpelt redskab, der kan bruges nemt og hurtigt af såvel børn som voksne.

Hvor kan man se lix-tallet?

I de fleste bøger til børn i alderen 6-10 år står lix-tallet enten forrest eller bagerst i bogen på samme side, som man finder oplysninger om udgivelsesdatoen og forlaget.

Hvilket lix-tal skal mit barn læse?

Som udgangspunkt skal børn kunne læse 95% af ordene i en tekst med det samme, når de læser selv eller læsetræner med deres forældre. Du kan nemt tjekke det ved at tælle 100 ord frem i teksten. Hvis dit barn stopper, skal stave eller opgiver mere end 5 af de 100 ord, er teksten for svær.

Hvis dit barn læser for svære tekster, er der ingen træning eller læring i at læse teksten. Tværtimod risikerer man, at barnet mister modet og motivationen for at læse, og at barnet dermed får dårligere forudsætninger for at blive en god læser. Dit barn skal hellere læse bøger, der er lidt for lette end lidt for svære, når der skal læsetrænes. Hvis dit barns lærer ikke fortæller dig løbende, hvilket lix-tal dit barn bør læse, skal du spørge om det.

Vejledende oversigt over lixtal på det enkelte klassetrin.

- 0. klasse: Lix 2-5
- 1. klasse: Lix 5-10
- 2. klasse: Lix 10-15
- 3. klasse: Lix 15-20
- 4. klasse: Lix 20-25
- 5. klasse: Lix 25-30

Uanset hvilken klasse dit barn går i, er det helt afgørende for barnets læseudvikling, at læseteksterne ikke er for svære. De vejledende lixtal er altså de mål, der i Tårnby er for eleverne på de enkelte klassetrin. Hvert barn skal altid og uanset målene læse det lix-tal, der passer til barnets aktuelle læseniveau.

Husk at.....

- Jo mere man læser, jo tidligere bliver man en hurtig læser – og jo mere lyst får man til at læse.
- Læsning er en færdighed, der skal trænes og vedligeholdes. Dit barn bør læse 20 minutter hver dag – ud over lektielæsning og det, der læses i skolen.
- Elever, der er gode læsere, klarer sig bedre i skolens øvrige fag.

